

راهنمای واحد پرستاری اعتیاد (از پیشگیری تا توان بخشی با رویکرد خانواده محور)
درنیمسال اول سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۵

مدرس / مدرسین: حسین نامدار، فرناز رحمانی

پیش نیاز یا واحد همزمان: اصول مشاوره در روانپرستاری، روان داروشناسی اختصاصی، اختلالات روانی بزرگسالان و مراقبت های روانپرستاری آن و پرستاری اعتیاد

تعداد واحد : ۱ نوع واحد: ۰/۵ واحد نظری، ۰/۵ واحد کارآموزی مقطع : کارشناسی ارشد روانپرستاری

تعداد جلسات : ۹ ساعت نظری و ۲۶ ساعت کارآموزی

تاریخ شروع و پایان جلسات : بر اساس تقویم آموزشی دانشگاه

زمان برگزاری جلسات در هفته : روزهای دوشنبه

طول دوره: یک ترم

مکان برگزاری جلسات حضوری : بخش و درمانگاه معتادین مرکز روانپزشکی رازی تبریز

هدف کلی و معرفی واحد درسی :

در این دوره دانشجویان ایفای نقشهای مراقبتی، آموزشی، پژوهشی و مشاورهای الزم با توجه به دانش حرفهای و تخصصی پرستاری درحوزه اعتیاد به مددجویان و خانوادههایشان از پیشگیری تا توانبخشی را فرا میگیرد. همچنین نقشهای مختلف پرستاری را در رابطه با مددجو/بیمار و خانواده تجربه کرده، به طوری که بتواند مددجو/بیمار را جهت کسب استقلال و بازگشت به جامعه حمایت نموده و آنها را با منابع حمایتی موجود در جامعه نیز آشنا سازد.

هدف کلی و معرفی واحد درسی: توسعه و ارتقا دانش حرفهای و تخصصی پرستاری اعتیاد و مراقبت های تخصصی و مشاوره های الزم به مددجویان و خانواده هایشان از پیشگیری تا توان بخشی

اهداف آموزشی واحد درسی

حیطه شناختی

- ۱- مقدمه، تعاریف و اپیدمیولوژی اختلالات سوءمصرف مواد در ایران و جهان و اسناد بالا دستی در این حوزه را توضیح دهد.
- ۲- رویکردهای نظری و آسیب شناختی روانی در اعتیاد را نام ببرد.
- ۳- مبانی نوروبیولوژی اعتیاد را شرح دهد.
- ۴- اصول بررسی و تشخیص، تشخیص دوگانه و اختلالات همزمان روانپزشکی در اعتیاد را توضیح دهد.
- ۵- انواع سوءمصرف مواد و درمان ها را شرح دهد.
- ۶- عوامل موثر بر مصرف مواد و خصوصیات رفتاری، عاطفی، هیجانی، شناختی و فرهنگی فرد مبتال به مصرف مواد را توضیح دهد.
- ۷- مداخلات بیولوژیکی را توضیح دهد.
- ۸- اورژانس های مربوط به مصرف بیش از حد و مسمومیت دارویی با مواد روانگردان و مخدر را بیان کند.
- ۹- مداخلات غیر بیولوژیک و پایه ای در اعتیاد را شرح دهد.
- ۱۰- درمان های نگهدارنده و بهبودی در اعتیاد را توضیح دهد.
- ۱۱- ارتباط بین ایدز و اعتیاد آن را توضیح دهد.
- ۱۱- رویکرد جامع وجامعه نگر در پیشگیری، درمان و توانبخشی را توضیح دهد.
- ۱۲- عوامل حفاظتی، برنامه های جامعه مدار متمرکز بر سوءمصرف موارد را در گروه های خاص توضیح دهد.
- ۱۳- اثرات اعتیاد بر خانواده را توضیح دهد.
- ۱۴- نقش تیم درمانی، پرستار اعتیاد و اصول مداخلت بین بخشی را توضیح دهد.
- ۱۵- مداخلت و مراقبت های پرستاری و توانبخشی فردی و خانوادگی و گروهی برای پیشگیری از عود اعتیاد را توضیح دهد.
- ۱۶- فناوری های هوشمند و مجازی اطلاعات در مداخلات مراقبتی در اعتیاد را شرح دهند.

حیطه عملکردی

- ۱- مصاحبه بالینی با بیماران مبتلا به اختلالات سوءمصرف مواد را انجام دهد.
- ۲- معاینه وضعیت روانی بیمار (Mental Status Examination) را انجام دهد.
- ۳- بر اساس برنامه مراقبتی طراحی شده، از بیماران بستری در بخش مراقبت نماید.
- ۴- بر اساس اصول ارتباط درمانی در بخش های روانپزشکی با بیمار ارتباط برقرار نماید.
- ۵- نیازهای فیزیکی، روانی و اجتماعی مددجویان وابسته به مواد را شناسایی کنند.
- ۶- نیازهای فیزیکی، روانی و اجتماعی مراقبین خانوادگی وابسته به مواد را شناسایی کنند.
- ۷- آموزش های الزم را بر اساس نیازهای آموزشی شناسایی شده به بیماران و مراقبین خانوادگی آنها ارایه دهد.
- ۸- اجرای دستورات داروهای روانپزشکی را با رعایت ملاحظات عمومی و اختصاصی بخش های روانپزشکی برای بیماران انجام دهد.
- ۹- بیمار را از نظردرد، خطر خودکشی، پرخاشگری و خشونت، سقوط و زخم بستر با استفاده از ابزارهای استاندارد مورد ارزیابی قرار دهد.

- ۱۰- بیمار را از نظر دستیابی به اهداف و پیامدهای تعیین شده پرستاری مورد ارزیابی قرار دهد.
- ۱۱- مراقبین خانوادگی را از نظر دستیابی به اهداف و پیامدهای تعیین شده پرستاری مورد ارزیابی قرار دهد.

حیطه عاطفی

- ۱- بابیماران و مراقبین خانوادگی آنها ارتباط مناسب برقرار کند.
- ۲- با استاد، پرسنل بخش و گروه همتایان ارتباط مناسب و مبتنی بر احترام برقرار کند.
- ۳- انتقاد پذیر بوده و از روحیه همکاری و کار تیمی برخوردار باشد.
- ۴- مسائل اخلاقی-حرفه ای شامل وقت شناسی و پوشش حرفه‌ای، مسئولیت پذیری و حفظ اسرار بیمار را رعایت نماید.

اهداف آموزشی	راند	کنفرانس	بحث گروهی
علائم و نشانه های اختلالات سوءمصرف مواد را در بیماران بخش توضیح دهد.	*		*
تشخیص های پرستاری بیماران را مبتنی بر مشکلات بالقوه و بالفعل آنها را نام ببرد.	*		*
برنامه مراقبتی را برای هر بیمار براساس تشخیص های پرستاری شرح دهد.	*		*
اصول ارتباط درمانی (تکنیک ها و موانع ارتباط درمانی) با بیمار مبتلا به سوء مصرف مواد را توضیح دهد.	*		*
حوادث و خطاهای مرتبط با ایمنی بیمار در بخش سوءمصرف مواد را شرح دهد.			
اقدامات لازم برای حفظ ایمنی بیمار بستری در بخش سوءمصرف مواد را توضیح دهد.			
انواع داروهای مورد استفاده در اختلالات سوء مصرف مواد را توضیح دهد.			
توجهات پرستاری لازم برای داروهای شایع در اختلالات سوء مصرف مواد را بیان کند.			
روش های کنترل عفونت در بخش های روانپزشکی را شرح دهد.			
ابزارهای مناسب برای ارزیابی خطر خودکشی، پرخاشگری و خشونت، سقوط، زخم بستر و درد را نام برده و روش های مختلف پیشگیری از آنها را توضیح دهد.			
با محیط درمانی بخش های سوء مصرف مواد آشنا شوند و پیشنهاداتی را برای تغییر، حفظ و ارتقای آن توضیح بدهند.			

اهداف آموزشی	زیر نظر استاد	انجام مستقل	عرصه	استاد مربوطه
مصاحبه بالینی با بیماران مبتلا به اختلالات سوءمصرف مواد	*	*	کلیه بخش ها	کلیه اساتید
معاینه وضعیت روانی بیمار (Mental Status Examination)	*	*	کلیه بخش ها	کلیه اساتید
مراقبت از بیماران بستری در بخش بر اساس برنامه مراقبتی طراحی شده	*	*	کلیه بخش ها	کلیه اساتید
برقراری ارتباط با بیمار اصول ارتباط درمانی در بخش های روانپزشکی	*	*	کلیه بخش ها	کلیه اساتید
ارایه آموزش های لازم بر اساس نیازهای آموزشی شناسایی شده به بیماران و مراقبین خانوادگی آنان	*	*	کلیه بخش ها	کلیه اساتید
اجرای دستورات داروهای روانپزشکی با رعایت ملاحظات عمومی و اختصاصی بخش های روانپزشکی برای بیماران	*	*	کلیه بخش ها	کلیه اساتید
ارزیابی خطر خودکشی، پرخاشگری و خشونت، سقوط، زخم بستر و درد با استفاده از ابزارهای استاندارد	*	*	کلیه بخش ها	کلیه اساتید
ارزشیابی بیماران و مراقبین خانوادگی آنها از نظر دستیابی به اهداف و پیامدهای تعیین شده پرستاری	*	*	کلیه بخش ها	کلیه اساتید

C. حیطه عاطفی

اهداف آموزشی	حین آموزش به بیمار/ مراقب خانواده	حین فعالیت در بالین	جلسات بحث گروهی
با بیماران و مراقبین خانوادگی آنها ارتباط مناسب برقرار کند.	*	*	
با استاد، پرسنل بخش و گروه همتایان ارتباط مناسب و مبتنی بر احترام برقرار کند.		*	*
انتقاد پذیر بوده و از روحیه همکاری و کار تیمی برخوردار باشد.		*	*
مسائل اخلاقی-حرفه ای شامل وقت شناسی و پوشش حرفه ای، مسئولیت پذیری و حفظ اسرار بیمار را رعایت نماید.	*	*	*

شیوه ارزیابی دانشجو

الف) واحد نظری

امتحان پایان ترم: ۲۰ نمره تستی

بودجه بندی سوالات

رئوس مطالب	استاد مربوطه	بودجه بندی سوالات
تعاریف و اپیدمیولوژی اختلالات سوءمصرف مواد	دکتر نامدار	۱ نمره
رویکردهای نظری و آسیب شناختی روانی در اعتیاد	دکتر نامدار	۱ نمره
مبانی نوروبیولوژی اعتیاد	دکتر نامدار	۱ نمره
اصول بررسی و تشخیص، تشخیص دوگانه و اختلالات همزمان روانپزشکی در اعتیاد	دکتر نامدار	۲ نمره
انواع سوءمصرف مواد و درمان ها	دکتر رحمانی	۲ نمره
عوامل موثر بر مصرف مواد و خصوصیات رفتاری، عاطفی، هیجانی، شناختی و فرهنگی فرد مبتلا به مصرف مواد	دکتر نامدار	۱ نمره
مداخلات بیولوژیک	دکتر رحمانی	۱ نمره
اورژانس های مربوط به مصرف بیش از حد و مسمومیت دارویی با مواد روانگردان و مخدر	دکتر رحمانی	۲ نمره
مداخلات غیر بیولوژیک و پایه ای در اعتیاد	دکتر رحمانی	۱ نمره
درمان های نگهدارنده و بهبودی در اعتیاد	دکتر رحمانی	۲ نمره
ارتباط بین ایدز و اعتیاد	دکتر رحمانی	۱ نمره
رویکرد جامع و جامعه نگر در پیشگیری، درمان و توانبخشی	دکتر نامدار	۱ نمره
اثرات اعتیاد بر خانواده	دکتر نامدار	۱ نمره
نقش تیم درمانی، پرستار اعتیاد و اصول مداخلت بین بخشی	دکتر نامدار	۱ نمره
مداخلات و مراقبتهای پرستاری و توانبخشی فردی و خانوادگی و گروهی	دکتر رحمانی	۱ نمره
فناوری های هوشمند و مجازی اطلاعات در مداخلات مراقبتی در اعتیاد	دکتر نامدار	۱ نمره

ب) واحد کارآموزی

رعایت مسائل اخلاقی حرفه ای: ۵نمره، انجام صحیح مهارت های تخصصی بخش مربوطه ۱۶نمره، مهارت های شناختی ۳نمره

موضوع	لاگ بوک	آزمون کتبی	میزان مشارکت	بارم از نمره کل
حضور منظم و رعایت وقت شناسی، یونیفرم و اتیکت شناسایی			*	۲نمره
احساس مسئولیت، انتقاد پذیری			*	۱ نمره
ارتباط مناسب با استاد، پرسنل، گروه همتایان، بیمار و خانواده			*	۲ نمره
انجام صحیح امور محوله طبق چک لیست ارزشیابی و ثبت به موقع فعالیت ها در لاگ بوک الکترونیکی	*	*		۱۲ نمره
شرکت فعال در بحث های گروهی			*	۱ نمره
ارائه کنفرانس ها و معرفی Case و مراقبت های مربوطه			*	۲ نمره
جمع کل				۲۰

حداقل نمره قبولی برای این درس: ۱۴

تعداد ساعات مجاز غیبت موجه (با موافقت استاد) برای این واحد درسی :-

منابع آموزشی

1- Rassool GH. Gafoor M. editors. **Addiction Nursing: Perspectives on Professional and Clinical Practice**

2- Robert Boland; Marcia Verduin; Pedro Ruiz, Kaplan & Sadock's Synopsis of
Psychiatry, 12th Ed., 2021, Lippincott Williams & Wilkins (LWW)

۲- بز می ، نعیمه. روان شناسی وابستگی به مواد سبب شناسی، تشخیص و درمان اعتیاد. انتشارات ارجمند

۳- بهارلو، غفار . سبب شناسی اعتیاد تحلیل زیستی- روانی- اجتماعی. انتشارات ارجمند

۴- خانکه، حمید و همکاران . پرستاری اعتیاد. انتشارات دانشگاه علوم بهزیستی و توان بخشی

منابع آموزشی برای مطالعه بیشتر

فرصت های یادگیری

اطلاعات تماس

مدرس / مدرسین دوره (تلفن ، ایمیل و): دکتر حسین نامدار - دکتر فرناز رحمانی

حسین نامدار E- mail:hna442000@yahoo.com/Mobile:09141049161

فرناز رحمانی : ۰۹۱۴۳۰۰۲۴۳۹ ، E-mail:frahmani@tbzmed.ac.ir

کارشناس آموزشی (تلفن ، ایمیل و): آقای مجید قربانی شماره تماس: ۰۴۱۳۴۷۹۶۷۷۰

امضای مسئول درس

امضای مدیر گروه

امضای مسئول دفتر توسعه

